

אור החיים

עונג שבת

פרשת ויצא | מס' 7

'כל הבריאה משועבדת לתורה ולומדיה'

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיְלַךְ חֲרֹנָה:

שואל רבינו למה אמר הכתוב 'וילך חרנה' לכאורה היה צריך לומר 'וילך לחרן'. אלא התשובה היא, שבאמת לא היה יעקב צריך לילך אל חרן, אלא שהעיר חרן הלכה לקראת יעקב להקביל פניו, ולכך כתוב 'וילך חרנה' לרמז שהעיר חרן היא ההולכת אל יעקב.

וזה לשון קדשו 'פירוש לא עשה אלא יציאה, ולא הוצרך ללכת ברגליו וההולך הוא 'חרנה', והוא אומר 'וילך חרנה', פירוש 'חרנה' הוא שהלך ממקומו להקביל פני יעקב'.

הדבר בא ללמדנו - שהארץ וכל הבריאה כולה משועבדת לצדיקים ולומדי תורה, והארץ קופצת לעשות רצון הצדיקים, כשרוצים להגיע לעיר מסוימת, העיר באה לקראתו. כי זה היה תנאי בבריאת העולם, שכל הבריאה תהיה משועבדת לתורה ולומדיה.

{ ויצא פרק כח פסוק ז, ומאור החיים לתלמיד רבינו }

'עצות לנצח את היצר הרע'

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיְלַךְ חֲרֹנָה, וַיִּפְגַּע בְּמִקְוֵה שֶׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ, וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמִּקְוֵה וַיִּשְׂכַּב מֵרֹאשְׁתּוֹ וַיִּשְׁכַּב בְּמִקְוֵה הַהוּא:

רבינו מפרש בדרך רמז, שהפרשה עוסקת ביציאת הנפש מעולם העליון לעולם הזה, ויחד עמה בא היצר הרע, ומרמזת התורה מה הם העצות לנצח את היצר הרע, שהם: לימוד התורה, קריאת שמע שעל המיטה, ושיזכיר לו יום המיתה. ולפני הכל צריך 'תפילה' בכל יום כדי להינצל מהיצר הרע.

וכך הם פירוש הפסוקים: **וַיֵּצֵא יַעֲקֹב** - היא הנפש בצאתה מעולם העליון, ונקראת בשם 'יעקב' על שם יצר הרע הכרוך בעקביו. **מִבְּאֵר שֶׁבַע** - תיבת 'באר' רומזת על מקום שיוצאות הנשמות ששמו יקרא 'באר מים חיים', ותיבת 'שבע' ירמוז על השבועה אשר תשבע הנפש בצאתה לעולם הזה, שלא תעבור על דבר תורה. **וַיְלַךְ חֲרֹנָה** - שהולך עמו היצר הרע הנקרא 'חרנה' שגורם לחרון אף בעולם באמצעות החטאים.

והדרכים להינצל מהיצר הרע הם: **וַיִּפְגַּע בְּמִקְוֵה** - ודרשו רבותינו (ברכות כו:): 'שפגיעה' היא לשון תפילה, תפילה לה' שינצל מיצר הרע. **וַיְלַךְ שֶׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ** - שצריך להתפלל עד סוף ימיו כשיעריב שמשו ותצא נשמתו, והוא מה שאמר חז"ל (אבות פ"ב מ"ד) אל תאמן בעצמך עד יום מותך. **וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמִּקְוֵה** - בזה מרמז על לימוד התורה, שבכוחה יוכל להתגבר על היצר הרע, כמו שנאמר במסכת ברכות (ה:): אמר רבי שמעון בן לקיש, לעולם ירגיז אדם [-יעשה מלחמה] ביצר הטוב על יצר הרע, אם נצחו מוטב, ואם לאו יעסוק

בתורה, דכתיב (תהילים ד ה) 'אמרו בלבבכם', ומה שאמר הכתוב 'אבני המקום' פירוש בנינו של עולם, שהם דברי תורה - כנאמר בזוהר 'אסתכל באורייתא וברא עלמא', וגם שבכח התורה הוא רוגם וסוקל את היצר הרע. **וַיִּשְׂכַּב מֵרֹאשְׁתּוֹ** - מרמז על שינת האדם, וזה יכוון על המשך הגמרא בברכות - שאם לא ניצחו ליצר הרע בכוח התורה יקרא קריאת שמע שעל המיטה, שנאמר (תהילים שם) 'על משכבכם'. **וַיִּשְׁכַּב בְּמִקְוֵה הַהוּא** - מרמז בזה על סיום הגמרא בברכות, שאם גם לאחר קריאת שמע לא ניצח את היצר הרע, יזכיר לו יום המיתה, שהוא שכיבה הידועה במקום הידוע שהמת מוטל בקברו. ולאחר כל התנאים הללו מובטח הוא שינצח את היצר הרע.

{ ויצא פרק כח פסוק יד }

'קללת חכם אפילו על תנאי מתקיימת'

וַתְּרֵא רַחֵל כִּי לֹא יִלְדָה לְיַעֲקֹב וַתִּקְנֶה רַחֵל בְּאֶחְתֶּיהָ, וַתֹּאמֶר אֶל יַעֲקֹב הִבֵּה לִּי בָנִים וְאִם אֵין מִתָּה אֲנֹכִי: וַיַּחֲר אֶף יַעֲקֹב בְּרַחֵל וַיֹּאמֶר הַתַּחַת אֲלֵקִים אֲנֹכִי אֲשֶׁר מֵנַע מִמֶּךָ פְּרִי בֶטֶן:

נשאלת השאלה מדוע חרה אפו של יעקב על רחל היא רק שפכה את לבה לפניו, והוא היה צריך להכיל את צרתה ולהתפלל עליה ???

ומבאר רבינו הקדוש: הטעם בזה לפי שהוציאה רחל מפיה דבר קללה על עצמה שאמרה 'ואם אין מתה אנכי', וידוע שדברי הצדיקים אפילו כשנאמרים על דרך תנאי אינם שבים ריקם אלא יעשו רושם, והוא על דרך אומרם (מכות יא.) קללת חכם אפילו על תנאי שלא נתקיים היא באה, וצא ולמד ממה שקילל יעקב את רחל על תנאי בזה שאמר ללבן 'עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה' ואפילו שלבן לא מצא את התרפים בכל אופן מתה רחל מחמת אמירה זו, לכן חרה אפו של יעקב על שקיללה את עצמה, ולכן מובן מה שדקדק לומר 'ברחל', ולא אמר ויחר אף יעקב ויאמר וכו', אלא פרוש הכתוב 'ברחל' בשבילה.

ועוד טעם נוסף לפי שאמרה ליעקב 'הבה לי בנים' שנראה מדבריה שיש בכוחו להביא לה בנים, וְלֹא אָמְרָה לּוֹ תִתְפַּלֵּל עָלַי לֵה' שיהיו לי בנים.

{ ויצא פרק ל פסוקים א-ב }

'אפילו אדם בעל בחירה לא יכול להזיק אם לא ברצון השם'

רבינו מעלה תמיהה גדולה, מדוע לא קפצה הדרך ליעקב כשברח מלבן, וזה לשון קדשו: 'יש לחקור, למה נשתנה יעקב בהליכה זו שלא קפצה לו הארץ כמשפט לאוהבי שמו, ומצינו שאפילו לאליעזר עבד אביו קפצה לו הארץ, ומן הנכון אליו יאות [- יהיה ראוי] עשות נס להצילו מהרודף, ולא היה משיגו לבן'.

ומיישב רבינו: אולי שהקדוש ברוך הוא רצה לומר לו בזה שאינו צריך לברוח מלבן וגם אם ישיגו לא יוכל להזיק לו, ואם היה עושה לו קפיצת הדרך, היה נראה שחס ושלום לא יוכל הקדוש ברוך הוא להצילו מידי לבן, ויותר גדול הנס שהשיגו לבן ולא יוכל לעשות לו רע, שהרי לבן הוא בעל בחירה ואם כן יכול להרוג את יעקב, אף על פי כן ימנע מעשות בחירתו ביעקב אלא אם כן ברצון ה'.

ועוד מיישב רבינו: שהדבר היה לתועלת עם ישראל לעתיד, שהרי לבן חיפש את התרפים שלו, ויעקב אמר שמי שלקח את התרפים 'לא יחיה', וזה גרם למיתת רחל, ולכן לא קפצה הארץ כדי שתקבר רחל בבית לחם, במטרה עתידית שיתפללו שם ישראל כשיעברו שם בגלותם, וזה יהיה להם לסימן טוב כדי שרחל אימנו תבקש עליהם רחמים.

{ ויצא, פרק לא פסוק כג }

הלימוד שמביא לישועות: הסגולה שהצילה את העין מעיוורון

הנה לפנינו סיפור נפלא המלמד אותנו את גודל יקרת הלימוד בספר אור החיים הקדוש בכל יום ויום. וכך מספר אברך תלמיד חכם הרב ל. שליט"א, בעל המעשה בעצמו.

המקרה אירע לפני ארבע שנים ביום בהיר אחד הוא מתעורר בתחושת כאב צורבת באחת מעיניו, בהמשך היום אף הרגיש כי ראייתו הולכת ונחלשת לא עלינו, הוא נבהל מאד ומיהר לחדר מיון, שם גילו אצלו הרופאים מיד בעיה רפואית חמורה מאד, רשתית העין נקרעה רחמנא ליצלן והמצב אינו פשוט בכלל בלשון המעטה. עסקני רפואה בכירים שנכנסו לעובי הקורה, מיהרו להבהיל אל מיטת החולה פרופסור מקצועי מהשורה הראשונה בארץ, בינתיים נערכו תפילות לרפואתו בקרב בני המשפחה המודאגים, ורף הדאגה רק עלה וטיפס לאחר שתוצאות אבחונן של הפרופסור הבכיר לא הניבו כלל בשורות טובות. במבט חמור סבר הוא יצא אל בני המשפחה הקרובים ששהו בבית הרפואה, וכמעט לא היה צריך להוסיף מילה, פניו הנפולות סיפרו הכל, לדבריו המצב כמעט בלתי הפיך, האברך עומד להתעוור בעין זו רחמנא ליצלן.

באורח פלא תקופה קצרה קודם לאותו מקרה עיין הרב ל. בקונטרס בו הופיעו מקורות רבים וציטוטים בעניין סגולתו הכבירה של הלימוד בספר 'אור החיים הקדוש' בכלל, וחשיבות הלימוד בכל יום ויום בפרט. הוא ראה שם כמה וכמה סיפורים אודות ישועות ורפואות מפי רבים וטובים שנושעו בזכות הלימוד בספר הקדוש, ובזכות קדושת בעל האור החיים הקדוש זיע"א. כיום במבט לאחור מתוודה האברך ומספר, כי הוא עצמו מעודו לא היה מאותם אלו הנדלקים ונוהים אחר כל סגולה הנקלעת לפתחם. מטבעו כמעט לא היה מתייחס ואף לא 'מאמין' גדול בדרך כלל בסגולות שונות, ולא דווקא סגולות שאינן מקוריות ומקובלות, אלא אף סגולות אשר ממקור טהור יהלכון, לא היו מתקבלות אצלו ברמה מעשית. אולם כאן למרבה הפלא לאחר שמצא עצמו בכי רע מוטל בבית הרפואה במצב רפואי קשה כאשר אור יום חשך עליו רחמנא ליצלן, נזכר לפתע מיודעונו במה שראה לפני זמן על גודל הסגולה של לימוד בספר 'אור החיים הקדוש', וברגע שנזכר בכך אפפה אותו התעוררות גדולה, בפרט לאור העובדה שלא ראה כעת כל מוצא אחר לצאת מהסבך הרפואי וחש עצמו זקוק מאד לישועה ולרפואה.

ברגע זה גמלה בליבו ההחלטה, הפעם אני מקבל על עצמי את הסגולה הזו, בעזרת ה' אתחיל לקבוע זמן קצוב דבר יום בימוי ללמוד ולהגות בספר 'אור החיים הקדוש' על התורה ככל אשר הבנתי תגיע. באותו יום בשוכבו על מיטת האישפוז בבית הרפואה, ביקש האברך מבני ביתו שיביאו לו את הספר הקדוש במהדורה מאירת עיניים. המה ראו כן תמהו, כיצד יכול הנך ללמוד כעת במצב כזה? ובכלל האם הרופא מרשה לך לאמץ את עיניך ולהביט באותיות הקטנות, שמא הדבר מהווה סכנה עבורך? אולם הוא לא שת ליבו לכל זאת, אדרבה, תחושתו היתה כי דוקא מאן תצמחו לי הישועה, הוא התעקש שיביאו לו את הספר והחל להקפיד על לימוד קבוע בכל יום תחילה ניסה ללמוד בעצמו ככל שהצליח לראות, לאחר מכן ביקש מהסובבים שיסייעו לו בעבודת הקודש, הם היו מקריאים לפניו כמה פסוקים ומסבירים לו, והוא שותה בצמא כל תיבה ותיבה מהמילים הקדושות שנכתבו באש קודש וברוח הקודש על ידי משיח ה'.

והנה התרחש הפלא, לאחר כמה ימים החלה לפתע מגמת הטבה איטית במצב עינו. הרופאים המופתעים לא ידעו כלל כיצד להסביר את תופעת הפלא, בניגוד לכל התחזיות הקודרות והנכונות מאוד שלהם. כך המשיך הפלא להתרחש ולהתחזק כאשר במקביל האברך מתחזק בסגולתו היקרה, לומד בהקפדה מידי יום ללא ליאות בספר הקדוש, ומצב עינו הולך ומשתפר מיום ליום.

באחד הימים, בעת שהרופא טיפל בעינו כדרכו בכל יום במעקב קרוב אחר מצב העין, נפלטה ממנו קריאת התפעלות, הוא קרא בקול: כזאת לא ראיתי בחיי, רשתית העין נדבקה מאליה ממש כמקודם, ולא ניתן כבר לראות שום קרע או פגם בעין, הסכנה חלפה לגמרי, והעין נרפאה כליל בחסדי ה'. בסופו של תהליך, טרם השתחרר לגמרי מבית הרפואה, ביקשו בני המשפחה לשלם את שכר הרופא המסור, אך הרופא שראה את יד ה' בהתרחשות הנס הנפלא, סירב לקבל כל תשלום עבור הטיפול. 'על נס כזה אינני מסוגל לקחת כסף' הסביר בפשטות. יצויין כי הרופא לא ידע כלל על הסגולה שהמטופל השתדל בה בלימוד 'אור החיים הקדוש'. הוא בעצמו חש שיש כאן כח עליון המנווט את דרכי הטיפול והרפואה השלימה. האברך חותם את מכתבו המרגש: 'מחובתי להוסיף כי גם כיום לאחר ארבע שנים מאז שנרפאה העין, הנני משתדל ללמוד בכל יום לכל הפחות כמה דקות 'אור החיים הקדוש' ובעזרת ה' אעשה כן תמיד לאורך ימים ושנים טובות, אמן.

(בחרת בחיים פרשת ויצא תש"ף מדור 'אור הישועות')

הודעה חשובה! דרושים מפיצים לעלון לכל חלקי הארץ, לפרטים: 052-7149157

העלון מוקדש לרפואת שמעון בן ספיר שרה, ספיר שרה בת נגיה, אברהם בן מרים, חנה בת גרציה, מיכאל בן כרוריה שרה, שמעון בן לבנה, שירה בת ספיר שרה, אלישבע בת אביגיל, מרים בת גלדיס, צביקה בן מרים, דוד בן גרציה, יצחק בן רחל, אסתר בת עיזה, אילנית בת תמר, תמר בת הנס. ליוזוג הנן שיראל בת נגיה, אפרת בת תמר, יעקב חיים בן יעל, יפית נועה בת יעל, ישראל בן יעל. להצלה בכל ליהודה אילה ארון שמעון ותמר-עובדיה, ניר בן ענת ענת וכל בני ביתו, זכריה בן שרה ובני ביתו. לע"נ הרב שמעון בן אסתר זצ"ל, חיים יעיש בן עישה, מרים בת מזל מסעודה, גרציה בת רחל, סמדר שמחה בת רות, אילנה בת רינה, מיה בת שושנה, ינאל בן שמחה, חיה בת נגיה, יחזקאל בן מרים, יוסף בן מסעודה, דינאל בן רחל.

לתגובות והקדשות:

052-7149157

לקבלת העלון במייל:

oh613000@gmail.com